

Pártunk helyzete megyénkben (II.)

Az állami munka pártirányításáról

A megyei pártbizottság legutóbbi ülésén a végrehajtó bizottság jelentése is, a vitában felszólalt több elvtárs is foglalkozott a párt és az állami szervek viszonyával, az állami munka pártirányításának néhány problémájával. Tekintettel arra, hogy legfontosabb államhatalmi és államigazgatási szerveink egyben a legélesebb hatású tömegszervezeteink is a tanácsok, a jelentés és a vita fókuszában is a párt- és a tanácsszervek kapcsolata állt.

Miért fontos, időszerű kérdés az állami munka pártirányítása? Miért foglalkozott vele februárban a Központi Bizottság, a minap a megyei pártbizottság plénuma is?

Elsősorban azért, mert a párt és a munkásszervek vezető szerepének érvényesülését közvetlenül érintő, fontos, elvi kérdés: állami szerveink munkájában miként érvényesül pártunk politikája, az állami szervek — például a tanácsok — választott tagjai és munkatársai helyesen, rendeltetésüknek, szerepüknek megfelelően dolgoznak-e, helyes elvi kapcsolat fűzi-e őket a lakosság minden rétegéhez, jól képviselik-e a munkásszervek, a parasztság és más dolgozó rétegek alapvető érdekeit? Vagyis: nem mindegy: jól sáfárkodnak-e a hatalommal és a hatalommal? Erre tehát, hogy pártunk szüntelen törekvése a párt és a munkásszervek vezető szerepének erősítése, az állami szervek munkájának fejlesztése, önállóságuk és tömegkapcsolatuk erősítése. Időszerűségét pedig a soronlevő feladatok jelzik: harmadik ötéves tervünk célkitűzései, gazdaságirányítási rendszerünk reformja, a IX. kongresszus előkészületei, és a jövő évi tanács- és képviselőválasztások is. Az állami szervek pártirányításának fejlesztése, munkájuk szüntelen javítása tehát fontos, időszerű feladat.

Mi a helyzet jelenleg megyénkben? Milyen a párt és az állami szervek (tanácsok) viszonya?

A megyei pártbizottság legutóbbi ülése megállapította, hogy megyénk állami szervei a párt irányításával és ellenőrzésével együttműködnek. Munkájukban a felsőbb pártszervek határozatait és a kormány rendeleteit realizálják. A megyei pártbizottság és a párt-végrehajtóbizottság elvi, irányító szerepét betölti azzal például, hogy ülésein rendszeresen megtárgyalja az állami munkát érintő legfontosabb kérdéseket, valamint azzal is, hogy a hozott határozatok végrehajtásában részt vesznek az állami szervekben dolgozó kommuniszták. Erdemes megemlíteni például, hogy a legutóbbi pártértekezlet óta a megyei párt-végrehajtóbizottság megtárgyalta az országgyűlési és a tanácsválasztások tapasztalatait, a tanácsnak a mezőgazdaságban végzett munkáját, a tanácsdemokrácia érvényesülését, a gazdasági szervező munka, továbbá a kulturális élet és az egészségügyi munka számos, fontos kérdését.

A helyes elvi és gyakorlati együttműködésre utal, hogy a megyei, a járási, a városi és a tanács

választott testületek, valamint az apparátusok között jó munkakapcsolat alakult ki. Alapvetően ebben valósul meg a párt elvi és politikai irányító munkája. Rendszeres gyakorlat, hogy a megyei, a városi és a járási pártvezetés az időszerű fontosabb kérdések megvitatására rendszeresen bevonja a tanácsok vezetőit. A tanács első számú vezetői ugyancsak mindenütt tagjai a megfelelő szintű párt-végrehajtóbizottságoknak is.

Előfordul néha a tanácsok önállóságának megsértése is. Az alsóbb szerveknél gyakran túlzottulán szűkebb körű pártirányítás helyes elve, egyes pártbizottságok, illetve az apparátusok munkatársai az elvi-politikai irányításon túl, gyakran részletek kérdéseit eldöntésé is magukra vállalják, egyes tanácsvezetők pedig el is várják. Ennek következtében még elég gyakori az átfedés is a párt és a tanácsszervek munkájában.

A pártbizottság legutóbbi ülése azt is megállapította, hogy a községi tanácsok többségének munkájában a párt irányító, vezető szerepe elsősorban a járási pártbizottságok és a járási tanácsok irányító tevékenységén keresztül érvényesül, mivel a falusi pártszervezetek jelentős részének irányító munkája még nem állt meg a kívánt színvonalon és hatékonyságon. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a tanácsokban működő kommunista csoportok munkájában meg kell szüntetni a formális vonásokat.

De a pártbizottság plénuma ennek ellenére is örömmel állapította meg, hogy a kommuniszták példamutató tevékenysége alapján a tanács testületek, apparátusok az utóbbi évek során politikailag és szakmailag tovább erősödtek, javult a tanácsok gazdaság-szervező, és kulturális-nevelő tevékenysége is, szűcsedett a tanácsok demokrácia. Viszont az is igaz, hogy a tanácsok apparátusok dolgozói egy részének politikai, ideológiai fejlődése még ma sem kielégítő. Szemléletük gyakran leszűkül az adott szakosztály, vagy csoport feladataira, s ez táplálja a bürokratizmust, az akatologatást. E helytelen szemlélet alól még az ott dolgozó kommuniszták egy része sem mentes. Sajnos, hivatali pártszervezeteink sem léptek fel eddig kellő határozottsággal e helytelen szemlélettel és gyakorlatlással szemben. Mind ez indokolja a tanácsok pártirányításának fejlesztését, s a tanácsok munka további javítását. A megyei pártbizottság legutóbbi ülése az alábbi fontosabb feladatokra hívta fel megyénk párt- és tanács szerveinek figyelmét:

— A tanácsok választott testületeiben tovább kell fokozni a kommuniszták felelősségét. A pártirányítás színvonalának és hatékonyságának emelése, valamint a tanácsok hatáskörének várható növekedése miatt meg kell javítani a tanácsokban működő kommunista csoportok tevékenységét.

— Az illetékes pártbizottságok és pártszervezetek ajánlatait az eddigig több segítséget a hivatali pártszervezeteknek, hogy azok eredményesebben láthassák el a nö-

vekvő feladatokat. A hivatali pártszervezetek pedig a tanácsok dolgozóinak nyújtásának az eddigig nagyobb gyakorlati segítséget eszméi-ideológiai fejlődésükhöz, és számolják fel a szakmai képzettség egyoldalú túlbecsülését.

— Abból kiindulva, hogy bizonyos vonatkozásban minden tanács vezetője funkcióit tölt be, fokozottabb igényrel kell fellépni velük szemben: egyértelműen álljanak ki pártunk politikájá mellett, maradéktalanul hajtsák végre a felsőbb párt- és állami szervek határozatait.

A tanácsok munkájának megjavítása végett számos, más kérdésben is állást foglalt a megyei pártbizottság legutóbbi ülése. Felhívta az érdekeltek figyelmét, hogy fejlődésünk jelenlegi szakaszában a tanácsok munkája államhatalmi, államigazgatási jellegűt kell erősíteni, fejleszteni. Ez közvetve a tanácsok tömegszervezői jellegét is erősíteni fogja. Fel kell számolni azt a gyakorlatot, hogy mozgalmi módszerekkel oldjanak meg olyan feladatokat is, amelyeknek utasítással, s ha szükséges, felelősségrevonással kell érvényt szerezni. A tanácsok tömegszervezői jellegének, tömegkapcsolatainak erősítését pedig a bizottságok számának növelése helyett a gyorsabb és igazságosabb ügyintézés, a bürokrácia felszámolásával és a tanácsok aktivitásának növelésével kell fokozni.

Meggyőződésünk, hogy a megyei pártbizottság legutóbbi ülése-nek határozata nyomán tovább fejlődik megyénkben az állami szervek, köztük első sorban a tanácsok pártirányítása, és e szervek egyre eredményesebben valósítják meg munkájukban pártunk politikáját.

Csépanyi Lajos

„Hangközméletika”
a rádió új 8-as stúdiójában

A Magyar Rádió 8-as stúdiója változtatható akusztikájú stúdió, ahol a különböző hangszerekkel egy mástól elválasztott fülkékben játszanak. A hangversenyanyag utó-zengési ideje elektronikus módszerekkel utólag növelhető, egyik vagy másik szólam hangsúlyozható. A divatos táncdaloknál ez a módszer jól bevált.

KGST-szakértők
a TVK-ban

A KGST építésügyi állandó bizottságának szakértői csoportja az elmúlt héten négy napot tartózkodott megyénkben, s a megbeszélések tapasztalatainak összegezése után szombaton kölcsönös megállapodást írtak alá. Ballagi Aladár, az Építésügyi Minisztérium tervezési főosztályának munkatársa, aki elkísérte megyénkbe a szakértői csoportot, így foglalta össze a látogatás célját:

— A KGST építésügyi állandó bizottságának ez évi munkatervében szerepel a tagországok műtrágyagyártó üzemének tanulmányozása, megpedig azért, mert a mezőgazdaság fejlesztésével mind nagyobb igény jelentkezik a műtrágya iránt. Alaposan meg kell tehát vizsgálni az üzemek építési, technológiai és kivitelezési módszereit, majd a tapasztalatok összegezése után javaslatot dolgozni ki a további beruházások megvalósítására. A szakértői munkacsoportba hazánkban kívül Lengyelország, Csehszlovákia és a Szovjetunió delegálta szakembereit. Köztük van Király Nagy Sándor, a Tiszai Vegyikombinát egyik építész tervezője és Ábrahám András is, aki a kivitelezés egyik irányítója volt. A szakértői csoport létrehozása után az első tapasztalatszerzés Magyarországon zajlott le, ennek során látogattak meg a Tiszai Vegyikombinátot. Az ismertető előadás után üzemlátogatások, tanácskozások következtek. Négy na-

pon keresztül nem egyszer hajnalig tartó tanácskozásokon mérlegelték a műtrágyagyártás fejlesztésének lehetőségeit, javaslatokat dolgoztak ki és vaskos jegyzőkönyvben rögzítették a magyarországi tapasztalatokat. A magyarországi látogatás azonban csak egyik, első fázisa volt ennek a felmérésnek. A szakértői csoport tagjai hasonló üzemeket látogatnak meg Csehszlovákiában, Lengyelországban és a Szovjetunióban. A végleges javaslatokat csak ezután nyújtják be a KGST-nek.

Szombaton este a Miskolci Tervező Vállalat impozáns színházában ünnepélyes külsőségek között írták alá a kölcsönös megállapodást, és vasárnap reggel a küldöttség tovább utazott Pozsonyba, ahol újabb négy napon keresztül a TVK-hoz hasonló üzemet tanulmányoznak.

Az elutazás előtt alkalmunk nyílt rá, hogy néhány kérdésre választ kérjünk Kreszik Vasizilj Nikolajevics-től, a KGST tanácsitkársága építési osztályának szakértőjétől. Elmondta, hogy bár a hivatalos elfoglaltság miatt kevés idő jutott városnézésre, a magyar emberekkel való ismerkedésre, mégis, a csoport valamennyi tagja igen kellemes tapasztalatokkal utazik tovább Magyar-

országról. Természetesen, minthogy munkájuk is ide kötötte őket, a legtöbb benyomást Tiszaszederkényben és a TVK-ban szereztek.

— Csak a legteljesebb ismerés hangján beszélhetek arról a rendről, szervezetről, amelyet ott tapasztaltam — mondta. — Kiválóan megépített gyár ez, a legfejlettebb műszaki berendezésekkel. A gyár összekepe igen esztétikus, az üde színek miatt könnyebb ott a munka is. Javaslatainkba belefoglaljuk majd, hogy más országokban is feltételül hasonló elrendezésű üzemeket kell építeni.

— Mikorra várható a tapasztalatok összegezése?

— Utunk utolsó állomása a Szovjetunióban, Gomel városban lesz, ahol a négy ország delegációja május 19-én önti végső formába az objektumok tanulmányozásának legfőbb tapasztalatait és itt dolgozzuk ki a KGST elé terjesztendő javaslatainkat is. Természetesen, a vizsgált üzemek csak alapot adnak a javaslatok kidolgozásához. A fő cél, és ez áll munkánk középpontjában, hogy a szakértők olyan javaslatokat terjesszenek be, amelyeknek megvalósításával a műtrágyagyártásban is elérjük a világ-színvonalat.

O. M.

Mi okozza a jósvafői Lófej-forrás
időszakos vízkitörését?

Az aggteleki karsztvidéken számos forrást ismernek, melyek mint tudományos rejtvények várnak megfejtésre,

Ilyen a Kossuth cseppkőbarlang Nagytohonya forrása és a szelice fennsíkon fakadó Lófej-forrás. Ezek időnként a legaszályosabb nyári időjárásban is kitörnek, és átlagos vízhozamuk 20–30-szorosát lövellik a szabadba.

Vízkitörések 6 óránként

A Lófej-forrásnak azonban van még egy érdekessége. Vízhozama gyakran változik, és a kitörések általában hat óránként követik egymást. A természetnek ezt a törvényszerűségeit eddig azzal magyarázták, hogy a forrást földalatti szivornyarendszer szabályozza. Tudományosan azonban nem tudták kimutatni, hogy a forrás miért tartja az átlagos, 6 órás kitörési szakaszokat akkor is, amikor vízhozama elenyésző.

A titok felderítésére Maucha László geológus, az Építőipari és Közelkedési Műszaki Egyetem tohonyavölgyi ásvány- és földtani kutató állomásának vezetője vállalkozott. A fiatal tudományos kutató, Papp Ferencnek, a műszaki egyetem professzorának útmutatásai szerint három évvel ezelőtt kezdte meg a kísérleteket. A Lófej-forrás vízhozamának ingadozásáról készült mérési görbék elemzésével elméletileg tisztázta, hogy a kitöréseket világvízviszonylatban is ritka földalatti jelenség, egy igen érzékeny, hármas szivornyarendszer idézi elő. Elméleti eredményét gyakorlatban is kimutatta. A kutatóállomás laboratóriumában előkészítette az egymás alatt elhelyezkedő három szivornya modelljét, amely hűen tükrözte a föld alatt lejátszódó hidrológiai folyamatokat. A modellel kimutatta, hogy a barlangban kialakult hármas szivornyarendszer egy igen érzékeny elektromos berendezéshez hasonlóan, felerősíti a legkisebb vízhozamváltozásokat, és azokra kitöréssel reagál.

Az árapály hatása
a karsztos kőzetekre

Igy elméletileg és gyakorlatilag tisztázódott a forrás egyik titka, de hátra volt még

a nehezebb: a vízkitörések miért dőlben, éjfélnél, reggel és este 6 órákor következnek be. A fiatal tudományos kutató az izgalmas rejtély megoldásánál abból indult ki, hogy a forrás kitörésének ideje egybeesik a nap és a hold gravitációs hatása által okozott árapály jelenségekkel. Ezek a törvényszerű jelenségek nemcsak a tengereken, hanem a légkörben is megvannak, és kihatnak a földi mágnesre. Ez azonban a szilárd földkéregben igen eloszlik, és csak igen érzékeny műszerekkel mutatható ki. Maucha László hosszú hónapokon át figyelte és tanulmányozta, hogy a karsztos kőzetek miként reagálnak az árapály jelenségekre. Munkája meglepő és egyedülálló tudományos eredményt hozott: Kiderült, hogy az árapály jelenség közvetett hatása a karsztvidéken kimutatható. Amikor a föld szilárd kérgében dagály keletkezik, a karszt közötti repedések ezredmilliméteres szélességben szétnyílnak, és a bennük levő vizet megapadnak. Fordított helyzet lép fel az apálynál. Így az árapály hatására a karsztos kőzetek mozgába jönnek, s szivacszerűen záródnak, valamint szétnyílnak. Erre a folyamatra a Lófej-forrás érzékeny műszerhez hasonló szivornyarendszere azonnal reagál és a legkisebb vízhozamváltozásnál kitör. Így megoldódott a második rejtély is, amelynek tudományos szempontból igen nagy jelentősége van. Új műszerek kikísérletezésével és forgalomba hozatalával ugyanis meg tudják alapítani a talajkőzeteknek az árapály jelenségtől keletkező mozgásait, amelyek esetleg károsak lehetnek egy-egy objektum építésére. Ilyen műszereket állítanak most elő az egyetemen, és azokkal június 18-án, újholdkor mérik majd a jósvafői Vass Imre barlang repedései folyosójának tágulását, záródását, valamint a vízalatti források emelkedését, csökkenését, amelyek az árapálytól keletkeznek.

Kármán János

A kenyérgabona-értékesítési kieséseket
kukoricával lehet pótolni

Az élelmiszerügyi miniszter — a földművelésügyi miniszterrel egyetértésben — utasítást adott ki, amely intézkedik az 1966. évi kenyérgabonafelvásárlási előírányzat teljesítésében vetésterület-kiesés miatt várható lemaradások kukoricával történő pótlásáról.

Az utasítás megállapítja: ajánlatos, hogy a termelőüzemek a kenyérgabona-termésben és az értékesítésben várható kiesés pótlására terméjenek az eredetileg tervezetnél több kukoricát és ezt adják át központi készletbe.